

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2021/22-2023/24

(skrajne daty)

Rok akademicki 2022/2023, 2023/2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Historia literatury niemieckojęzycznej
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Neofilologii
Kierunek studiów	Filologia germańska (z nauką j. niemieckiego od podstaw)
Poziom studiów	I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	rok II, semestr 3 i 4; rok III, semestr 5
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy
Język wykładowy	język niemiecki
Koordynator	dr Estera Głuszko-Boczoń
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Pracownia Literatury i Kultury Krajów Niemieckojęzycznych

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
3	30								2
4	30	15							4
5	30	15							4

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

X zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

W przypadku egzaminu lub zaliczenia z oceną możliwa forma zdalna, jak i tradycyjna.

1.3. Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Zaliczenie bez oceny w formie tradycyjnej lub zdalnej po semestrze 3 (wykład), egzamin pisemny lub ustny w formie tradycyjnej lub zdalnej po semestrze 4, zaliczenie z oceną pisemne

lub ustne w formie tradycyjnej lub zdalnej po semestrze 4 i 5 (ćwiczenia), egzamin pisemny lub ustny w formie tradycyjnej lub zdalnej po semestrze 5.

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość języka niemieckiego na poziomie B1+/B2.
---

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1. Cele przedmiotu

C ₁	Przekazanie podstawowej wiedzy o literaturze niemieckojęzycznej.
C ₂	Wykształcenie podstawowych umiejętności filologicznych w zakresie analizy i interpretacji niemieckojęzycznego tekstu literackiego i wpisania go w kontekst społeczny, historyczny i kulturowy.
C ₃	Kształtowanie umiejętności tworzenia tekstu pisanego i mówionego na tematy literackie oraz wyciągania wniosków z posiadanych danych.
C ₄	Kształtowanie kompetencji społecznych odpowiednich dla poziomu studiów.
C ₅	Wykształcenie świadomości znaczenia literatury niemieckojęzycznej w kulturze europejskiej i światowej.

3.2. Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Studenci znają epoki literackie, twórców i ich dzieła w obszarze literatury niemieckojęzycznej.	K_Wo1 K_Wo2 K_Wo3
EK_02	potrafią analizować teksty literackie i ich konteksty, potrafią wyciągać wnioski z analizy.	K_Uo1 K_Uo2
EK_03	potrafią krytycznie czytać teksty źródłowe: utwory literackie oraz akademickie teksty literaturoznawcze – prezentują, wartościują i ewaluują różne opinie, poglądy i stanowiska w zakresie tematycznym obejmującym zjawiska literatury.	K_Uo1 K_Uo2 K_Uo8
EK_04	uznają znaczenie wiedzy o literaturze krajów niemieckiego obszaru językowego w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgają opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem.	K_Ko2

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

3.3. Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
semestr 3
<p>Literatura niemiecka do okresu Oświecenia – zarys.</p> <p>Oświecenie. Charakterystyka głównych idei i tendencji epoki. Etos Oświecenia. Nowa Estetyka.</p> <p>Twórczość Gottholda Ephraima Lessinga jako szczytowe dokonanie niemieckiego Oświecenia. Poglądy estetyczne. Dramaty. Krytyka feudalizmu w „Emilii Galotti”. Idea tolerancji religijnej w „Natanie Mędrцу”.</p> <p>Okres Burzy i Naporu. Filozoficzne przesłanki, program estetyczny. Opozycja „natury” i „cywilizacji”, „irracjonalizmu” i „racjonalizmu” oraz jej społeczne implikacje. „Prometejska” faza w twórczości J. W. Goethego (wczesna liryka, „Cierpienia młodego Wertera”).</p> <p>Młodzieńcze dramaty Friedricha Schillera („Zbójcy”, „Intryga i miłość”, „Don Carlos”).</p> <p>Niemiecka klasyka. „Klasyczna” idea humanizmu. „Klasyczny” program estetycznej edukacji człowieka”. Najważniejsze dokumenty literackie („Ifigenia w Taurydzie”, „Faust” oraz „Lata nauki i wędrówki Wilhelma Meistra” Goethego; „Wallenstein”, „Maria Stuart”, „Wilhelm Tell” Schillera). Pisarze wobec Rewolucji Francuskiej.</p> <p>Przełom romantyczny. Opozycja klasyki i romantyzmu. Człowiek romantyczny. Romantyczna estetyka. Romantyczna miłość. Pierwsza generacja romantyków. Osobowość i twórczość Novalisa. „Fantastyczny realizm” E.T.A. Hoffmanna. Joseph von Eichendorff. Liryka. „Aus dem Leben eines Taugenichts”. Osobowość i twórczość Heinricha von Kleista. Friedrich Hölderlin. Liryka. „Hyperion”. Romantyczna filologia. Działalność braci Grimm.</p>
semestr 4
<p>„Młode Niemcy”. Problematyka społeczna i polityczna. „Młodoniemiecka” estetyka zaangażowania. Twórczość Heinricha Heinego (wczesna liryka, obrazki z podróży, pisma eseistyczne, liryka ostatnich lat). Realizm Georga Büchnera („Śmierć Dantona”, „Woyzeck”, „Lenz”). Estetyka niemieckiego realizmu mieszczańskiego. Główni przedstawiciele. „Łagodne prawo” Adalberta Stiftera. Nowelistyka Theodora Storma. Powieści Theodora Fontane.</p> <p>Przełom naturalistyczny. Naturalistyczna estetyka. Naturalistyczne dramaty G. Hauptmanna („Przed wschodem słońca”, „Tkacze”, „Rose Bernd”). Oblicza modernizmu (dekadentyzm, symbolizm, estetyzm, impresjonizm). Friedrich Nietzsche - eksponent ducha czasu. Diagnoza i przewyższenie nihilizmu. Wpływ Nietzschego na literaturę niemiecką.</p> <p>Dramatyczna i prozatorska twórczość Arthura Schnitzlera. Liryka i poetyckie sztuki Hugo von Hofmannsthal. Obyczajowe prowokacje Franka Wedekinda. Twórczość Tomasza Manna w okresie do 1914 „Buddenbrookowie”, „Tonio Kröger”, „Śmierć w Wenecji”.</p>
semestr 5
<p>Literatura niemiecka w okresie Republiki Weimarskiej. Schyłek ekspresjonizmu i początek Nowej Rzeczowości. Mentalność i estetyka Nowej Rzeczowości.</p> <p>Twórczość Franza Kafki, Hansa Fallady, Ericha Maria Remarque’a, Hermanna Hessego, Tomasza Manna, Alfreda Döblina, etc. Teatr epicki Berta Brechta - teoria i praktyka.</p> <p>Literatura konserwatywna/nacjonalistyczna. Przypadek Ernsta Jünger. Literatura niemieckojęzyczna czasów faszyzmu i wojny. Literatura emigracyjna. Tematy i idee. Główni</p>

przedstawiciele: Thomas Mann, Bert Brecht, Anna Seghers, Hermann Broch. „Godzina zero”, twórczość pokolenia frontowego (W. Borchert, H. Böll).

Literatura niemiecka lat 50, 60, 70 i 80 XX wieku w RFN i NRD jako dokument niemieckiej historii i współczesności (zjawiska, tendencje, motywy, przedstawiciele etc.)

Literatura niemieckojęzyczna po 1990 roku – najważniejsze tendencje (m.in. postmodernizm, literatura przełomu, literatura popularna) i przedstawiciele (m.in. G. Grass, M. Walser, P. Handke, H. Müller, E. Jelinek, P. Süskind etc.)

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne

semestr 4

Prowadzący zajęcia ustala listę lektur obowiązkowych oraz listę lektur fakultatywnych z niżej podanych pozycji:

Christoph Fürchtgott Gellert *Fabeln* (wybór).

Gotthold Ephraim Lessing *Emilia Galotti, Nathan der Weise, Miss Sara Sampson, Minna von Barnhelm*

Jakob Michael Reinhold Lenz *Der Hofmeister, Die Soldaten*

Johann Wolfgang von Goethe *Die Leiden des jungen Werthers, Faust, Prometheus, Die Wahlverwandtschaften, Iphigenie auf Tauris*

Friedrich Schiller *Die Räuber, Kabale und Liebe, Wilhelm Tell*

Novalis *Hymnen an die Nacht, Heinrich von Ofterdingen*

Ludwig Tieck *Der blonde Eckbert, Der gestiefelte Kater*

E.T.A Hoffmann *Die Elixiere des Teufels, Der goldene Topf, Das Fräulein von Scuderi, Der Sandmann*

Heinrich von Kleist *Michael Kohlhaas, Der zerbrochene Krug*

Joseph von Eichendorff *Aus dem Leben eines Taugenichts*

Georg Büchner *Woyzeck, Lenz, Leonce und Lena*

Heinrich Heine *Der Tannhäuser, Deutschland. Ein Wintermärchen.*

Theodor Storm *Immensee, Der Schimmelreiter*

Adalbert Stifter *Der Kondor, Brigitte, Der Nachsommer*

Annette von Droste-Hülshoff *Die Judenbuche*

Friedrich Hebbel *Maria Magdalene*

Gottfried Keller *Romeo und Julia auf dem Dorfe, Der grüne Heinrich, Kleider machen Leute*

Theodor Fontane *Effi Briest, Irrungen, Wirrungen*

Gerhart Hauptmann *Die Weber, Vor Sonnenaufgang*

Frank Wedekind *Lulu*

Arthur Schnitzler *Anatol, Leutnant Gustl, Traumnovelle, Liebelei*

Hugo von Hofmannsthal *Terzinen über Vergänglichkeit, Der Tor und der Tod*

semestr 5

Prowadzący zajęcia ustala listę lektur obowiązkowych oraz listę lektur fakultatywnych z niżej podanych pozycji:

Franz Kafka *Die Verwandlung, Der Prozess*

Thomas Mann *Tonio Kröger, Der Tod in Venedig, Mario und der Zauberer, Tobias Mindernickel*

Erich Maria Remarque *Im Westen nichts Neues*

Heinrich Mann *Professor Unrat*
 Hans Fallada *Kleiner Mann, was nun?*
 Stefan Zweig *Ungeduld des Herzens, Schachnovelle*
 Klaus Mann *Mephisto*
 Siegfried Lenz *Deutschstunde*
 Max Frisch *Homo faber*
 Friedrich Dürrenmatt *Der Besuch der alten Dame, Die Physiker*
 Hermann Hesse *Unterm Rad, Peter Camenzind, Demian, Der Steppenwolf*
 Günter Grass *Die Blechtrommel, Katz und Maus, Aus dem Tagebuch einer Schnecke, Der Butt, Die Rättin, Mein Jahrhundert, Beim Häuten der Zwiebel*
 Heinrich Böll *Wanderer, kommst du nach Spa..., Wo warst du, Adam?, Billard um halb zehn, Gruppenbild mit Dame, Die verlorene Ehre der Katharina Blum, Frauen vor Flußlandschaft*
 Martin Walser *Ein fliehendes Pferd, Ohne einander*
 Jurek Becker *Jakob der Lügner*
 Ingeborg Bachmann *Der Fall Franza, Das Gebell*
 Thomas Bernhard *Das Kalkwerk, Die Ursache. Eine Andeutung*
 Herta Müller *Atemschaukel, Herztier*
 Patrick Süskind *Das Parfum*
 Robert Schneider *Schlafes Bruder*
 Bernhard Schlink *Der Vorleser*

3.4. Metody dydaktyczne

Wykład: Wykład problemowy z prezentacją multimedialną.

Ćwiczenia: Analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów (projekt badawczy, praktyczny), praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja)

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw., ...)
EK_01	kolokwium, egzamin	ćw., w.
EK_02	obserwacja w trakcie zajęć, dyskusja, kolokwium/projekt, egzamin	ćw., w.
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć, dyskusja, kolokwium/projekt, egzamin	ćw., w.
EK_04	obserwacja i interakcje w trakcie zajęć	ćw., w.

4.2. Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Zaliczenie obowiązkowych wykładów po semestrze 3 na podstawie obecności na zajęciach i na warunkach ustalonych przez prowadzącego na początku semestru. Zaliczenie ćwiczeń z oceną na podstawie aktywnego uczestnictwa w zajęciach, kolokwiów, terminowego oddawania projektów, prac pisemnych i ustnych po semestrze 4 i 5, egzamin (wykłady i ćwiczenia) po semestrze 4 i 5. Zaliczenie pisemne lub ustne w formie tradycyjnej lub zdalnej. Egzamin pisemny lub ustny w formie tradycyjnej lub zdalnej. Ocenę pozytywną (test, egzamin,

kolokwium, projekt) student otrzymuje po uzyskaniu min. 60% punktów (dotyczy efektów EK_01, EK_02, EK_03). Szczegółowe warunki zaliczenia przedmiotu ustala prowadzący na początku semestru.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z planu studiów	120
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	15
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	120
SUMA GODZIN	255
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	10

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	brak
zasady i formy odbywania praktyk	brak

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Balzer, Berndt / Mertens, Volker (red.) (1990): Deutsche Literatur in Schlaglichtern. Mannheim, Wien, Zürich: Bibliographisches Institut.

Baumann, Barbara/ Oberle, Birgitta (1996): Deutsche Literatur in Epochen. München: Max Hueber Verlag.

Beutin, Wolfgang/ Ehlert, Klaus/ Emmerich, Wolfgang u.a. (2001): Deutsche Literaturgeschichte. Stuttgart/Weimar: J. B. Metzler Verlag.

Materiały źródłowe

Literatura uzupełniająca:

Anz, Thomas (2009): Franz Kafka: Leben und Werk. München: Beck.

Anz, Thomas (2002): Literatur des Expressionismus. Stuttgart, Weimar: J.B. Metzler.

Czarnecka, Mirosława (2011): Historia literatury niemieckiej. Zarys. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich – Wydawnictwo.

Frenzel, Elisabeth (1998): Stoffe der Weltliteratur. Stuttgart: Alfred Kröner Verlag.

Frenzel, Elisabeth (1999): Motive der Weltliteratur. Stuttgart: Alfred Kröner Verlag.

Frenzel, Elisabeth / Herbert, A. (1998): Daten deutscher Dichtung. Chronologischer Abriß der deutschen Literaturgeschichte. München: Deutscher Taschenbuch Verlag.

Glaser, H.A. (red.) (1997): Deutsche Literatur. Eine Sozialgeschichte. Bern, Stuttgart, Wien: Verlag Paul Haupt.

Jaśkiewicz, Grzegorz / Nycz, Krzysztof (2009): Auswahl deutscher Texte zur Literatur mit Übungen – 18. Jahrhundert, Nowy Sącz, PWSZ: „Nova Sandec”.

Jaśkiewicz, Grzegorz / Nycz, Krzysztof (2011): Literarische Texte mit Übungen – 19. Jahrhundert (Romantik), Nowy Sącz, Wydawnictwo Naukowe PWSZ.

Jaśkiewicz, Grzegorz / Nycz, Krzysztof (2012): Literarische Texte mit Übungen – 19. Jahrhundert (Realismus), Nowy Sącz, Wydawnictwo Naukowe PWSZ.

Jeßing, Benedikt (2015): Neuere deutsche Literaturgeschichte. Tübingen: Narr Francke Attempto.

Kaszyński, Stefan H. (2010): Österreichische Literatur - Literatur aus Österreich. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie.

Kaszyński, Stefan H. (2012): Kurze Geschichte der österreichischen Literatur. Frankfurt am Main: Peter Lang.

Kriegleder, Wynfrid (2018): Eine kurze Geschichte der Literatur in Österreich: Menschen - Bücher - Institutionen. Wien: Praesens Verlag.

Korte, Hermann (2016): Kindler Kompakt: Österreichische Literatur der Gegenwart. Stuttgart: J.B. Metzler Verlag.

Martini, Fritz (1981): Deutsche Literatur im bürgerlichen Realismus 1848-1898. Stuttgart: J.B. Metzler.

Światłowski, Zbigniew (2001): Lese-und Lebenserfahrungen mit der deutschsprachigen Literatur 1890-1945. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Szyrocki, Marian (1986): Die deutschsprachige Literatur von ihren Anfängen bis zum Ausgang des 19. Jahrhunderts. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Žmegač, Victor (red.) (1992): Geschichte der deutschen Literatur vom 18. Jahrhundert bis zur Gegenwart. Frankfurt am Main: Athenaeum.

Najnowsze publikacje o charakterze naukowym oraz materiały z prasy bieżącej i zasobów internetowych, zgodne z treściami merytorycznymi przedmiotu.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej